

JESAJA

Geestelijk Sion

Sion en Jeruzalem verwijzen in profetieën over het Messiaanse tijdperk naar de gemeente.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/jesaja/geestelijk-sion

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Volken als profetische symbolen	2 min	4
2	Jesaja 11 en de verovering door het evangelie	4 min	5
3	Egypte en Assyrië als beeld van de heidenen	5 min	7
4	De hoofdweg als weg van Christus	3 min	9
5	De gemeente als voortzetting van Israël	3 min	11
6	Israël bepaald door het verbond	3 min	12
7	Israël onder het nieuwe verbond	3 min	14
8	Wie volgens Paulus werkelijk Jood is	2 min	16
9	De gemeente als het hemelse Sion	3 min	17
10	Het Jeruzalem dat boven is	2 min	19
11	Het Nieuwe Jeruzalem als bruid	2 min	20
12	De gemeente als natie en koninkrijk	2 min	21
13	Een heilig volk en koninklijk priesterschap	2 min	22
14	Jesaja 60 en de geestelijke stad	4 min	23

15	Christus als hoeksteen van Sion	1 min	25
16	De gemeente gebouwd op Christus	2 min	26
17	Letterlijk en geestelijk Jeruzalem onderscheiden	5 min	28
18	Het herstel en de verlossing van Sion	4 min	30
19	De verheven berg van de HEERE	3 min	33
20	Christus' gezag boven alle regeringen	2 min	34
21	De gemeente als Gods huis en tempel	4 min	35
22	Van oorlogswapens naar landbouwwerktuigen	3 min	37
23	Het Koninkrijk wordt niet met geweld verdedigd	2 min	39
	Om verder te lezen		40

1

Volken als profetische symbolen

We gaan verder in dezelfde richting als in onze vorige lezing. We hadden het over verschillende manieren waarop volken, waaronder Israël en Juda en zelfs de heidense volken, in de Profeten in niet-letterlijke bewoordingen worden beschreven. We spraken erover dat vaak antropomorfe beeldspraak wordt gebruikt. Daarbij wordt een volk voorgesteld als één afzonderlijke man en soms beschreven alsof het wordt onthoofd, alsof zijn hoofd wordt afgehakt, alsof het ziek is, of alsof het melaats is en zijn haar wordt afgeschoren. Ook kan van een dier de staart en de kop worden afgehakt. Volken worden dus vergeleken met afzonderlijke mensen of afzonderlijke dieren.

Maar soms worden ze ook met water vergeleken. Vooral heidense volken worden vergeleken met de zee, met een watervloed of met een buiten zijn oevers tredende rivier. Ik denk dat dit grotendeels komt doordat water voor het Joodse denken onvoorspelbaar en onstabiel is. Het is anders dan het land, dat vaste grond biedt. Je staat op vaste grond en je weet waar je staat. Het gaat nergens heen, tenzij je in Californië bent. Dan zou het zomaar de zee in kunnen schuiven. Je weet het maar nooit, misschien gebeurt het een dezer dagen. Maar over het algemeen beweegt het land niet. Water wel. Israël, dat gegrond is in Jahweh en in de wet van Jahweh, heeft daarom stabiliteit. De volken hebben die stabiliteit niet. Ze zijn rusteloos, zoals de rusteloze zee, zoals de Schrift in Jesaja zegt.

We hadden het vervolgens over het feit dat vaak één afzonderlijk volk, of een lijst van afzonderlijke volken, wordt genoemd, terwijl het in werkelijkheid niet om hen gaat. Ze worden eenvoudigweg genoemd als vertegenwoordigers van de heidenen, de volken of de mensheid als geheel. Ik wilde nog een of twee voorbeelden geven, omdat het misschien belangrijk is dat we dit zien.

2

Jesaja 11 en de verovering door het evangelie

We hebben eerder naar Jesaja 11 gekeken. Het hele hoofdstuk is een passage over het Messiaanse tijdperk. Zoals ik eerder zei, geloof ik dat de passages over het Messiaanse tijdperk gaan over het tijdperk van de gemeente, niet over een toekomstig duizendjarig tijdperk. Dat is de andere opvatting. Volgens de ene opvatting is dit een tijdperk dat zal beginnen wanneer Jezus terugkomt, in een toekomstig duizendjarig rijk. Volgens de andere opvatting begon het bij de eerste komst van Christus en is het in wezen het tijdperk waarin wij leven, het tijdperk van de gemeente. Zoals ik in een eerdere lezing heb vermeld, vatten alle schrijvers van het Nieuwe Testament het in die laatste betekenis op: het is het tijdperk van het Nieuwe Testament. Nu is het Messiaanse tijdperk.

Hoofdstuk 11 is een van die passages waarin het hele hoofdstuk over dat tijdperk gaat. Meer dan eens wordt dit hoofdstuk in het Nieuwe Testament aangehaald of wordt erop gezinspeeld, en wordt het toegepast op het huidige tijdperk. Toch worden er soms volken uit de oudheid in genoemd, waarvan sommige niet meer bestaan en in de tijd van Christus al niet meer bestonden.

In vers 14 tot en met 16 staat:

Zij zullen op de schouder van de Filistijnen neerstrijken in het westen, samen zullen zij de mensen van het oosten uitplunderen. Zij zullen hun hand uitstrekken tegen Edom en Moab, en de Ammonieten zullen hun gehoorzaam zijn. Dan zal de HEERE de inham van de zee van Egypte met de ban slaan, en Hij zal Zijn hand opheffen tegen de rivier de Eufraat door Zijn sterke wind. Hij zal haar uiteenslaan in zeven stromen, en maken dat men er met zijn schoenen doorheen kan gaan. Er zal een gebaande weg zijn voor het overblijfsel van Zijn volk, die overgebleven zal zijn in Assyrië, zoals het met Israël gebeurde op de dag dat het wegtrok uit het land Egypte.

JESAJA 11:14-16

Dit is het volk van God tijdens zijn verovering van de volken door het evangelie. Ik geloof dat daarnaar wordt verwezen, hoewel het wordt beschreven alsof het een fysieke oorlog en een fysieke aanval is.

De Filistijnen zijn al duizenden jaren verdwenen. Ze zijn er al heel lang niet meer.

Edom was ongeveer twee eeuwen vóór Christus al uitgestorven. Ook Moab is al zeer lange tijd verdwenen.

enzovoort.

Deze volken die door het volk van God worden overwonnen, de volken die bij naam worden genoemd, zijn uitgestorven volken. En ze waren al uitgestorven voordat Christus kwam. Ze komen niet terug. Als God dat wilde, zou Hij uit de grond, uit het stof of uit de stenen nakomelingen van Edom of van de Filistijnen kunnen verwekken. Maar er is eigenlijk geen reden om op grond van deze passage te verwachten dat Hij dat hier zegt.

Dit beschrijft het tijdperk van de gemeente. Het beschrijft hoe de boodschap en de strijd van de gemeente zich tot de volken uitstrekken en hoe de gemeente de volken met het evangelie overwint. Zo wordt Jezus in Openbaring 19 beschreven: Hij doet dat met het zwaard dat uit Zijn mond komt, het Woord van God. Daarmee overwint Hij de volken. Het gaat om de evangelisatie van de volken door de gemeente. Toch zijn de genoemde volken niet werkelijk de volken die God evangeliseerde. Deze volken bestonden in de tijd van Jesaja. In de tijd van Christus bestonden ze niet meer. Ze staan dus voor volken die in werkelijkheid niet deze specifieke volken zijn. Dat is het belangrijke punt.

3

Egypte en Assyrië als beeld van de heidenen

Een reden waarom ik dit ter sprake breng, is dat het ons helpt om een vaak verkeerd begrepen passage in Jesaja 19 goed te begrijpen. Het is een vrij bekende passage onder mensen die de Bijbel goed kennen. De passage wordt vaak besproken als een passage over de eindtijd. In Jesaja 19 staat een profetie die ermee te maken heeft dat Assyrië en Egypte zich onder de Heere bij Israël voegen.

In vers 23 staat:

Op die dag zal er een gebaande weg zijn van Egypte naar Assyrië.
De Assyriërs zullen in Egypte komen en de Egyptenaren in Assyrië. De Egyptenaren zullen samen met de Assyriërs de HEERE dienen.

JESAJA 19:23

Dit verwijst niet naar een invasie, maar naar mensen uit beide volken die elkaar als vrienden bezoeken.

Op die dag zal Israël de derde zijn naast Egypte en Assyrië, een zegen in het midden van de aarde. Want de HEERE van de legermachten zal hen zegenen met de woorden: Gezegend zij Mijn volk Egypte, het werk van Mijn handen Assyrië, en Mijn eigendom Israël!

JESAJA 19:24-25

In Jesaja's tijd gebruikte God alleen voor Israël de uitdrukkingen 'Mijn volk' en 'het werk van Mijn handen'. Maar Hij zegt dat diezelfde uitdrukkingen ooit voor Egypte en Assyrië gebruikt zullen worden. Egypte en Assyrië waren tot op dat moment de klassieke vijanden van Israël. Later zou Babylon aan de lijst worden toegevoegd. Maar in Jesaja's tijd had Egypte Israël in het verleden onderdrukt, en Assyrië bedreigde Israël op dat moment. Dit waren dus de slechteriken. Assyrië en Egypte werden gehaat en gevreesd als vijanden van Israël. De profetie is dat deze beide volken ooit niet alleen vrede met Israël zullen hebben, maar samen met Israël Jahweh zullen dienen.

Sommige mensen hebben gedacht dat dit verwijst naar een ontwikkeling die zich nog moet voordoen in de geopolitieke wereld van het Midden-Oosten, en dat Egypte en Israël ooit op goede voet met elkaar zullen staan. Toen in de jaren tachtig de Camp David-akkoorden werden ondertekend en er een vreedzame overeenkomst tussen Israël en Egypte tot stand kwam, zeiden veel leraren op het gebied van Bijbelse profetie zelfs: 'Daar wordt over gesproken in Jesaja 19: Egypte en Israël. Nu moet Assyrië er nog bij betrokken raken, wie dat dan ook mag zijn.'

Maar het punt is dat dit niet over de laatste dagen gaat. Dit gaat over hetzelfde waar Jesaja 11 en veel andere passages over gaan. Daar worden de namen van oude volken gebruikt als aanduiding voor heidenen in het algemeen. Het is een figuurlijke passage die zegt dat in het Messiaanse tijdperk, dat wil zeggen in dit huidige tijdperk, heidenen daadwerkelijk met God verzoend zullen worden. Zij worden vertegenwoordigd door enkele van de ergste onder hen, Assyrië en Egypte. Samen met het overblijfsel van Israël zullen zij God dienen.

Dit is de gemeente. Het overblijfsel van Israël is in de gemeente gekomen, en heidenen zijn in de gemeente gekomen. Opmerkelijk genoeg vormt Israël slechts een derde. Assyrië en Egypte vormen twee derde, wat betekent dat de deelname van de heidenen groter zal zijn dan die van de Joden. Dat wil zeggen: het overblijfsel van Israël zal God dienen. De heidenen zullen dat ook doen. Egypte en Assyrië zijn niet letterlijk de volken Egypte en Assyrië. Ze vertegenwoordigen eenvoudigweg heidenen zoals jij en ik. Ik ben geen Egyptenaar en ook geen Assyriër, maar ik ben wel een heiden. En ik bevind mij nu in één lichaam, waarin ik God dien naast Joden die in Christus geloven.

Het getal een derde in de Bijbel, dat we in het boek Openbaring vaak zullen tegenkomen, is een van de belangrijke getallen in het boek Openbaring. Het betekent een aanzienlijke minderheid. Het is geen letterlijk statistisch gegeven. Wanneer er staat dat Israël naast Egypte en Assyrië een derde zal zijn, één van de drie, betekent dat eenvoudigweg dat er ooit iets zal gebeuren wat Israël in Jesaja's tijd zou verbazen. Heidenen die tijdens Jesaja's leven zeer vijandig stonden tegenover Israël en tegenover de God van Israël, zouden de Joden in aantal overtreffen bij de aanbidding van Jahweh. Dat is beslist in Christus vervuld. Tegenwoordig zijn er inderdaad meer heidenen dan Joden die Jahweh aanbidden. Daar gaat het over.

4

De hoofdweg als weg van Christus

Maar veel mensen willen dat het om de letterlijke volken Egypte en Assyrië gaat. Dat zou natuurlijk op een toekomstig tijdstip moeten slaan, waarbij er daadwerkelijk een hoofdweg wordt aangelegd, enzovoort. Als je Jesaja al hebt doorgelezen, weet je dat het woord 'hoofdweg' in Jesaja figuurlijk wordt gebruikt. Het wordt altijd toegepast op het Messiaanse tijdperk, dat het huidige tijdperk is. We zagen de hoofdweg in Jesaja 11, waar we al een paar keer naar hebben gekeken, een Messiaanse passage. Maar in Jesaja 40 wordt het beeld van de hoofdweg misschien nog duidelijker en onmiskenbaarder op het huidige tijdperk toegepast.

In Jesaja 40, vers 3, staat:

Een stem van iemand die roept in de woestijn: Bereid de weg van de HEERE, maak recht in de wildernis een gebaande weg voor onze God.

JESAJA 40:3

Dit is een van de ongeveer zes keer dat Jesaja verwijst naar een hoofdweg in de woestijn, of gewoon naar een hoofdweg in het algemeen. Het is de hoofdweg die God aanlegt. Hij noemde die in het vers waar we zojuist naar hebben gekeken, waar deze hoofdweg van Assyrië naar Egypte zou lopen, enzovoort.

Er wordt vaak verwezen naar een hoofdweg waarlangs de ballingen van Babylon naar Jeruzalem reizen, maar dat is figuurlijk. Er werd een hoofdweg genoemd in hoofdstuk 11. Er wordt een hoofdweg genoemd in hoofdstuk 35, nog een hoofdstuk dat volledig een passage over het Messiaanse tijdperk is. In Jesaja 35 is er een hoofdweg die de Weg van de heiligheid wordt genoemd, en de rechtvaardigen bewandelen die. Jezus zei:

Ik ben de weg.

Wat is een weg? Een route. Jezus is de hoofdweg die de rechtvaardigen bewandelen.

Maar dit is het punt: over deze passage over de hoofdweg in de woestijn bestaat geen verwarring en is er ook geen enkele twijfel over de vervulling ervan. Verschillende boeken van het Nieuwe Testament citeren dit vers namelijk en zeggen dat het over de bediening van Johannes de Doper gaat. Hij legt die hoofdweg aan. De hoofdweg van Jesaja was in aanleg toen Johannes de Doper begon te prediken, de obstakels begon weg te nemen, mensen tot bekering begon op te roepen, de stenen begon te verwijderen en de grond begon te egaliseren zodat de hoofdweg kon worden aangelegd.

De hoofdweg in Jesaja is duidelijk de hoofdweg waarvoor de eerste spade de grond in ging en die aangelegd begon te worden toen Johannes de Doper predikte. De aanleg gaat tot op de dag van vandaag door. Het is een beeld dat op het huidige tijdperk

van toepassing is. De verwijzing naar Assyrië en Egypte in verband met de hoofdweg is dus een verwijzing naar heidenen die in dit huidige tijdperk de weg van Christus bewandelen.

5

De gemeente als voortzetting van Israël

Het belangrijkste volk waarover in Jesaja wordt gesproken, is de gemeente. Natuurlijk vind je de term ‘gemeente’ nergens in de Hebreeuwse Bijbel. In het Oude Testament spreekt de Bijbel soms over de vergadering van Israël.

Het Oude Testament werd ongeveer tweeënhalve eeuw vóór de tijd van Christus in het Grieks vertaald. Deze verwijzing naar de gemeente werd in het Grieks vertaald met ekklesia. In het Griekse Oude Testament wordt het woord ekklesia dus gebruikt voor de gemeente van Israël. Dat is het woord dat de schrijvers van het Nieuwe Testament, die ook in het Grieks schreven, gebruikten voor de christelijke gemeenschap. Het is het woord dat met ‘gemeente’ wordt vertaald. Het Griekse woord voor gemeente in het Nieuwe Testament is ekklesia. Hoewel je het woord ‘gemeente’ niet in ons Oude Testament aantreft, vind je in de Septuaginta, het in het Grieks vertaalde Oude Testament, wel het woord ekklesia, het Griekse woord voor gemeente. En daar verwijst het naar Israël. Israël is de ekklesia in het Oude Testament. De mensen van God die Jezus Christus volgen, zijn de ekklesia in het Nieuwe Testament.

Er is zowel continuïteit als discontinuïteit tussen de gemeente en Israël. In zekere zin is er continuïteit. Wij zijn met dezelfde wortel verbonden als Israël. Paulus gebruikt het beeld van een olijfboom. Die olijfboom is Israël. Sommige takken zijn weggenomen, zei hij, vanwege hun ongeloof. Hij doelt op Joden die niet in Christus geloofden en daardoor geen deel meer uitmaken van Israël. Hij zegt:

Als nu enige van die takken afgerukt zijn, en u, die een wilde olijfboom bent, in hun plaats bent geënt en mede deel hebt gekregen aan de wortel en de vettigheid van de olijfboom,

ROMEINEN 11:17

Wij worden daar nu op aangesloten. Hij zegt:

Julie delen in de wortel en de rijke opbrengst van de olijfboom.

Met andere woorden, de olijfboom is Israël. Ooit had die voornamelijk Joodse takken. Sommige daarvan zijn weggenomen en vervangen door heidense takken, door gelovigen. Het is nog steeds dezelfde boom. De takken van de boom zijn enigszins verwisseld, maar hij heeft nog altijd dezelfde wortel en dezelfde stam. Het is nog steeds Israël. Met andere woorden, Israël bestaat nu uit de gelovige Joden en heidenen. De andere naam daarvoor in de Bijbel is de gemeente. Paulus geeft aan dat er continuïteit is geweest van het oude Israël naar het nieuwe Israël, in die zin dat de boom dezelfde boom is.

6

Israël bepaald door het verbond

Zelfs in het Oude Testament bestond Israël uit Joden en heidenen. Wij denken bij Israël voornamelijk aan Joden, maar het heeft nooit uitsluitend uit Joden bestaan. Israël werd na de uittocht bij de berg Sinaï als natie gevestigd. Aan de uittocht namen voornamelijk Israëlieten deel, maar niet uitsluitend. In Exodus staat dat:

Ook trok een grote groep van mensen van allerlei herkomst met hen mee, en kleinvee en runderen, zeer veel vee.

EXODUS 12:38

Egyptenaren, mogelijk slaven van andere nationaliteiten die met hen mee wisten te glippen en ontkwamen toen de Israëlieten vertrokken. Er gingen dus meer mensen met hen mee dan alleen Israëlieten. Het waren voornamelijk Israëlieten, maar er waren ook anderen. Zij kwamen bij de berg Sinaï, en God sloot een verbond met hen allemaal. Hij zei:

Nu dan, als u nauwgezet Mijn stem gehoorzaamt en Mijn verbond in acht neemt, dan zult u uit alle volken Mijn persoonlijk eigendom zijn, want heel de aarde is van Mij. U dan, u zult voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilig volk zijn. Dit zijn de woorden die u tot de Israëlieten moet spreken.

EXODUS 19:5-6

Op dat moment werd Israël als natie gevormd. Het bestond voornamelijk uit etnische Israëlieten, maar niet uitsluitend. Het werd niet door etniciteit bepaald, maar door het verbond. God zei:

Als jullie je aan mijn verbond houden, zullen jullie deel uitmaken van dit volk.

In de wet was duidelijk dat een heiden zich aan dat verbond kon houden. Een heiden kon besneden worden, zich bij Israël aansluiten, het Pascha houden en de sabbat houden. De wet zei dat hij dan als een inwoner van het land zou worden. Als heidenen, buitenlanders, zich bij hen wilden aansluiten en Joden wilden worden, konden ze dat doen. Ze konden proselieten worden, zoals wij hen zouden noemen. Hoewel er geen Joods bloed door hun aderen stroomde, zouden ze vanwege het verbond net als ieder ander deel van Israël worden. Ze onderwierpen zich aan de voorwaarden van het verbond.

Aan de andere kant konden Joden die onder het verbond geboren waren, afvallig worden. Op veel plaatsen in de wet staat dat als een man het een of ander doet, hij van het volk zal worden afgesneden. Gewoonlijk werden moord en afgoderij genoemd als de dingen waardoor iemand van het volk afgesneden zou worden. Met andere woorden, een Jood die het verbond schond, werd van Israël afgesneden. Een heiden die zich aan de voorwaarden van het verbond onderwierp, werd bij Israël ingelijfd.

Waardoor wordt Israël dus bepaald? Door de mensen die in het verbond zijn. Joden en heidenen die trouw zijn aan het verbond, zijn Israël. Joden en heidenen die ontrouw zijn aan het verbond, bevinden zich buiten Israël. In Gods ogen is Israël altijd het trouwe overblijfsel geweest van Joden en heidenen die worden gekenmerkt door hun trouw aan het verbond.

7

Israël onder het nieuwe verbond

Wat gebeurde er toen Jezus kwam? Hij sloot een nieuw verbond met het huis van Israël en het huis van Juda. Het kwam in de plaats van het oude verbond. Israël wordt nog steeds bepaald aan de hand van trouw aan het verbond, maar nu is er een nieuw verbond waaraan men trouw moet zijn. Het oude verbond is buiten werking. De schrijver van Hebreëën zegt in Hebreëën 8:13:

Als Hij spreekt van een nieuw verbond, heeft Hij daarmee het eerste voor verouderd verklaard. En wat oud is verklaard en wat veroudert, staat op het punt te verdwijnen.

HEBREEËN 8:13

God heeft niet twee verbondsvolken tegelijk, net zoals een man niet twee vrouwen tegelijk heeft. God scheidde van de ene, zei Hij in Jesaja, Jeremia en Hosea, en Hij trouwde met een andere. Hij ging een nieuw verbond aan, maar die andere bestond uit het overblijfsel van de eerste groep. Het overblijfsel van Israël volgde Jezus en werd deel van Zijn beweging. Zij traden toe tot het nieuwe verbond, maar veel heidenen hebben dat ook gedaan.

Het punt is dat de naam Israël in het Oude Testament verwees naar een volk dat als zodanig werd gedefinieerd doordat het trouw was aan Gods verbond, het verbond bij de berg Sinai. Dat verbond is nu buiten werking. Er is een nieuw verbond gekomen om het te vervangen. Israël wordt nog steeds volgens dezelfde criteria gedefinieerd, dat wil zeggen: degenen die trouw zijn aan het verbond. Maar dan aan het huidige verbond, niet aan het oude. Het overblijfsel van het Joodse volk dat tot het nieuwe

verbond is toegetreden, is dus nog steeds Israël. Paulus zegt dat degenen die dat niet deden, zijn afgehakt, als takken die van de boom zijn afgehakt. De boom is Israël. De takken die zijn afgehakt, zijn de ontrouwe Joden die niet tot het nieuwe verbond zijn toegetreden. Maar de heidenen die ertoe zijn toegetreden, worden eraan toegevoegd.

Je kunt dus zien dat Israël in de theologie van Paulus in wezen de gemeente is. Sommige mensen denken dat dit vervangingstheologie is, maar het is niet zozeer vervanging als wel voortzetting. Israël werd aanvankelijk door één verbond gedefinieerd, maar God zei, zelfs bij monde van Jeremia, dat er een ander verbond zou komen en dat dit anders zou zijn dan het eerste. Het nieuwe verbond kwam. Nu wordt Israël nog steeds door een verbond gedefinieerd. Alleen is slechts een overblijfsel van het oorspronkelijke Israël door het nieuwe verbond tot het nieuwe Israël toegetreden, en ook heidenen zijn ertoe toegetreden.

In het Oude Testament omvatte Israël Joden en heidenen die trouw waren aan het verbond. In het Nieuwe Testament bestaat Israël uit Joden en heidenen die trouw zijn aan het nieuwe verbond. Er heeft zich een demografische verschuiving voorgedaan, want in het Oude Testament waren de meeste mensen van het verbond van geboorte Joods en waren er minder heidenen. Dat is verschoven. Nu zijn de meesten van geboorte heiden en zijn er minder Joden. Maar een demografische verschuiving is geen verandering van identiteit. Het is nog steeds hetzelfde volk.

8

Wie volgens Paulus werkelijk Jood is

Bij de profeten zul je vaak de woorden Israël of Juda tegenkomen. Afhankelijk van de context spreken ze binnen de context van het Oude Testament over het Israël en Juda van het Oude Testament. Maar wanneer het over de messiaanse tijd gaat, gaat het over de nieuwe definitie van wie een Jood is. Vergeet niet dat Paulus in Romeinen 2:28 en 29 zei:

Want niet h^íj is Jood die het in het openbaar is, en niet d^{át} is besnijdenis die in het openbaar in het vlees plaatsvindt, maar h^íj is Jood die het in het verborgene is, en d^{át} is besnijdenis, die van het hart is, naar de geest, niet naar de letter. Zijn lof is niet uit mensen maar uit God.

ROMEINEN 2:28-29

Paulus zegt dat iemand niet een Jood is doordat hij dat uiterlijk is. Jezus zei tweemaal hetzelfde in het boek Openbaring. In Openbaring 2:9 en Openbaring 3:9 sprak Hij over degenen die zeggen dat ze Joden zijn, maar het niet zijn, en die een synagoge van satan zijn. Dat zouden Joodse mensen zijn die God niet als Joden erkent, omdat ze satan volgen in plaats van Christus.

Het punt hier is dat we in Jesaja en bij de overige profeten een aantal keren de aanduidingen Israël, Juda en zelfs Jeruzalem tegenkomen in gevallen waarin ze het eigenlijk niet over het fysieke Jeruzalem hebben. In de context van het nieuwe verbond is het de gemeente, maar die wordt Jeruzalem of soms Sion genoemd. Sion is trouwens de naam van de berg waarop Jeruzalem is gebouwd. In de Bijbel zijn Sion en Jeruzalem dus min of meer onderling verwisselbare aanduidingen.

Al deze aanduidingen verwezen oorspronkelijk, in het Oude Testament, naar een echte stad in het Midden-Oosten, in een land dat ooit Kanaän had geheten. Het werd aan het volk Israël gegeven en kreeg de naam Israël. De berg Sion, Jeruzalem, Israël en Juda

zijn allemaal aanduidingen die met dat volk te maken hadden. Maar in de messiaanse tijd, waarin trouw aan God opnieuw wordt gedefinieerd in termen van het nieuwe verbond, zijn die aanduidingen van toepassing op de gemeente.

9

De gemeente als het hemelse Sion

Voordat we dit in Jesaja zien, wil ik je laten zien wat we hierover in het Nieuwe Testament zien. In Hebrreeën 12:18 tot en met 24 zegt de schrijver:

Want u bent niet tot een tastbare berg genaderd, en tot een brandend vuur, tot donkerheid, duisternis en stormwind, tot bazuingeschal en het geluid van woorden. Zij die dat hoorden, smeekten dat het woord niet meer tot hen gericht zou worden, want zij konden wat hun bevolen werd niet verdragen: zelfs als een dier de berg aanraakt, zal het gestenigd of met een pijl doorschoten worden. En wat zij zagen was zo verschrikkelijk, dat Mozes zei: Ik ben zeer bevreesd en sta te beven. Maar u bent genaderd tot de berg Sion en tot de stad van de levende God, tot het hemelse Jeruzalem en tot tienduizendtallen van engelen, tot een feestelijke vergadering en de gemeente van de eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, de Rechter over allen, en tot de geesten van de rechtvaardigen, die tot volmaaktheid zijn gekomen, en tot de Middelaar van het nieuwe verbond, Jezus, en tot het bloed van de besprenkeling, dat van betere dingen spreekt dan dat van Abel.

HEBREEËN 12:18-24

Als je niet bekend bent met de geschiedenis van het Oude Testament: dit gaat over de berg Sinaï, waar de wet werd gegeven. De schrijver zegt dat wij niet tot de berg Sinaï zijn gekomen en onder de wet zijn geplaatst. Daar staan wij op dit moment niet. De

berg Sinaï was een angstaanjagende berg. De wolk, de donder en de bliksem joegen de mensen angst aan. Ze wilden de woorden niet langer horen. Het was een dreunende stem. Ze deinsden van angst terug.

Hij zegt in vers 20:

Want ze konden niet verdragen wat hun werd opgedragen. Zelfs als een dier de berg aanraakt, moet het worden gestenigd of met een pijl worden doorboord.

En het schouwspel was zo angstaanjagend dat Mozes zei:

Ik ben ontzettend bang en sta te trillen.

Dat is niet de berg waartoe wij zijn gekomen. Maar hij vertelt ons wel tot welke berg wij zijn gekomen. De berg waartoe wij niet zijn gekomen, is het oude verbond, de berg Sinaï, waar de wet en het verbond met de Joden werden ingesteld. Wij zijn daar niet gekomen, maar wij zijn tot een andere berg gekomen. Hij zegt:

Jullie zijn bij de berg Sion gekomen.

Hij heeft al gezegd dat we niet tot een berg zijn gekomen die aangeraakt kan worden. Dit Sion is niet fysiek, en hij legt dat uit:

Jullie zijn bij de berg Sion gekomen, bij de stad van de levende God, het hemelse Jeruzalem — niet bij het fysieke Jeruzalem of het fysieke Sion. Het is het geestelijke Sion, het hemelse Jeruzalem:

Maar u bent genaderd tot de berg Sion en tot de stad van de levende God, tot het hemelse Jeruzalem en tot tienduizendtallen van engelen, tot een feestelijke vergadering en de gemeente van de eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, de Rechter over allen, en tot de geesten van de rechtvaardigen, die tot volmaaktheid zijn gekomen,

HEBREEËN 12:22-23

Met de Eerstgeborene bedoelt hij Christus; degenen die tot Zijn gemeente behoren, staan in de hemel ingeschreven.

10

Het Jeruzalem dat boven is

Datgene waartoe wij gekomen zijn, is de gemeente. Hij zegt dat zij Sion is, en hij zegt dat zij het hemelse Jeruzalem is. Met andere woorden, in het denken van het Nieuwe Testament is de gemeente het geestelijke Jeruzalem, het geestelijke Sion. Dat is waar wij toe gekomen zijn. Wij gaan daar niet naartoe; wij zijn daar gekomen. Toen wij in Christus kwamen, zijn wij in het Nieuwe Jeruzalem gekomen, en dat is de gemeente. Dat zegt Paulus ook in Galaten 4. In Galaten 4:25 en 26 stelt Paulus het fysieke Jeruzalem in Israël tegenover de gemeente, die hij het Jeruzalem dat boven is noemt. Hij zegt:

Want deze Hagar is de berg Sinaï in Arabië, en komt overeen met het huidige Jeruzalem, dat met haar kinderen in slavernij is.

GALATEN 4:25

De berg Sinaï is de plaats waar de wet werd gegeven. Het aardse Jeruzalem is aan die wet gebonden en verkeert in slavernij onder die wet. Er bestaat een verband tussen het fysieke Jeruzalem, de wet, het oude verbond en de berg Sinaï.

Maar het Jeruzalem dat boven is, is vrij, en dat is de moeder van ons allen.

GALATEN 4:26

Van wie allemaal? Jij en ik hebben geestelijk gezien dezelfde moeder: de gemeente. Zij is de moeder van ons allemaal. Zij is de bruid van onze Vader. Zij is de moederschoot waaruit Christus Zijn kinderen voortbrengt. De gemeente is de moeder van ons allemaal. Paulus noemt haar het Jeruzalem dat boven is.

11

Het Nieuwe Jeruzalem als bruid

In Openbaring 21 vinden we in vers 1 en 2 deze merkwaardige vermenging van beelden:

En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, want de eerste hemel en de eerste aarde waren voorbijgegaan. En de zee was er niet meer. En ik, Johannes, zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, neerdalen van God uit de hemel, gereedgemaakt als een bruid die voor haar man sierlijk gemaakt is.

OPENBARING 21:1-2

Dat is een heel vreemde vermenging van beelden. Hoe kun je je een stad voorstellen die gekleed is als een bruid? Waar koop je een bruidsjurk die een stad past? Welke vorm heeft die? Een stad heeft geen menselijke gestalte. Het is een vreemde vermenging, maar dat komt doordat zowel het beeld van de stad Jeruzalem als het beeld van de bruid metaforen zijn die op dezelfde entiteit van toepassing zijn. We zien wat die entiteit is wanneer we naar vers 9 en 10 kijken:

En een van de zeven engelen die de zeven schalen hadden, vol van de zeven laatste plagen, kwam naar mij toe en hij sprak met mij en zei: Kom, ik zal u de bruid, de vrouw van het Lam, laten zien. En hij voerde mij weg in de geest op een grote en hoge berg en liet mij de grote stad zien, het heilige Jeruzalem, dat neerdaalde uit de hemel, bij God vandaan.

OPENBARING 21:9-10

Wie zou dat toch kunnen zijn? Het Lam is Jezus. Wie is Zijn bruid? De gemeente.

De beeldspraak is sterk symbolisch, maar er wordt duidelijk gezegd dat de stad de vrouw van het Lam is. Het Lam is Christus. De vrouw is de gemeente. De stad is de gemeente. Ik geloof dat het de gemeente in haar toekomstige heerlijkheid is, niet in haar huidige toestand. Maar het punt is dat het Nieuwe Jeruzalem — Jeruzalem in het Nieuwe Testament, Sion in het Nieuwe Testament — wij zijn.

12

De gemeente als natie en koninkrijk

Waar haalden zij dat idee vandaan? Hun Bijbel was het Oude Testament, en van de profetische boeken vonden zij Jesaja duidelijk het mooist. Ze moeten in Jesaja verwijzingen naar de gemeente als Sion en als Jeruzalem hebben gevonden die hun dit inzicht gaven, en terecht. Die vonden ze inderdaad. Laten we eens kijken naar enkele passages in Jesaja waarin de natie, de gemeente, met dit soort benamingen wordt aangeduid.

Je zou kunnen vragen: „Waarom noem je de gemeente een natie? Waarom noem je haar niet gewoon een godsdienst?” Omdat Jezus geen godsdienst begon. De Joden hadden al een godsdienst, en die pakte voor hen niet erg goed uit. Ze hadden niet meer godsdienst nodig. Ze hadden een Koning nodig. Daarom kwam Hij en vestigde Hij een Koninkrijk.

Tegenwoordig noemen we het christendom een van de grote wereldgodsdiensten. Het christendom is geen godsdienst. Er bestaat daarbuiten wel een godsdienst die men het christendom noemt. Dat is de institutionele kerk. Maar wat Jezus begon, de beweging die Hij begon, is geen godsdienst. Hij heeft Zijn discipelen nooit rituelen geleerd. Hij heeft hun nooit instructies gegeven over hoe vaak ze een gewijd gebouw moesten bezoeken of hoe ze gewijde handelingen moesten verrichten. Hij leerde hun hoe ze elkaar moesten liefhebben, hoe ze geen huichelaars meer moesten zijn, hoe ze aan de armen moesten geven en hoe ze hun vijanden moesten liefhebben. Hij vestigde een ander soort samenleving, geen godsdienst. Hij zei dat het Zijn Koninkrijk was en dat Hij de Koning was. Een koninkrijk is een natie. De gemeente in de Bijbel is een natie.

13

Een heilig volk en koninklijk priesterschap

In 1 Petrus 2 — het lijkt misschien alsof we ver van Jesaja zijn afgedwaald; soms dwalen we inderdaad ver van Jesaja af, en daarna keren we terug — richt Petrus zich tot de gemeente, tot de christenen. In vers 9 en 10 zegt hij:

Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte; opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht,

1 PETRUS 2:9

De gemeente is een heilige natie.

u, die voorheen geen volk was, maar nu Gods volk bent;
u, die zonder ontferming was, maar nu in ontferming
aangenomen bent.

1 PETRUS 2:10

Hij spreekt niet tot Israël, want zij waren ooit wel een volk. Wij zijn heidenen; wij waren dat niet.

Dit zijn vooral toespelingen op Hosea 1 en 2. Maar het is interessant dat de benamingen die ons worden gegeven, de benamingen zijn die in het Oude Testament aan Israël werden gegeven: een heilige natie, een koninklijk priesterschap, een uitverkoren geslacht, een uitverkoren volk. Al die benamingen behoorden in het Oude Testament toe aan Israël. Petrus zegt dat ze nu van jullie zijn. Jullie zijn een natie.

Wanneer we het dus hebben over de huidige orde van zaken onder de Messias, de gemeente, hebben we het niet over een religieus stelsel. De Bijbel omschrijft het christendom nooit als een religieus stelsel: nooit in de brieven, nooit in het onderwijs

van Jezus en nooit in het Oude Testament. De enige uitzondering is dat de geestelijke aanbidding van de gemeente in oudtestamentische profetieën soms wordt beschreven in termen van de oudtestamentische aanbidding, zoals het brengen van offers en reukwerk, enzovoort.

Enzovoort. Dat komt eenvoudigweg doordat dit voor de oudtestamentische mens het begrip aanbidding tot uitdrukking bracht. Er staan profetieën in de Bijbel die over nieuwtestamentische aanbidding spreken en die beschrijven als het brengen van offers, het branden van reukwerk en dat soort dingen. Dat is niet letterlijk de manier waarop wij aanbidden, maar zo aanbaden zij destijds. Maar in deze beeldspraak wordt in feite de nadruk gelegd op het nationale karakter van de gemeente als een koninkrijk onder een Koning.

14

Jesaja 60 en de geestelijke stad

In Jesaja 60, vers 11, gaat dit hele hoofdstuk over de gemeente. Veel van de beeldspraak in dit hoofdstuk wordt zelfs overgenomen en gebruikt in Openbaring 21, in de beschrijving van het nieuwe Jeruzalem. Dit hoofdstuk levert veel van de beelden voor die beschrijving in Openbaring 21. In vers 11 staat:

Uw poorten zullen steeds openstaan; dag en nacht zullen ze niet gesloten worden, opdat men het vermogen van de heidenvolken naar u toe zal brengen en hun koningen naar u toe geleid zullen worden.

JESAJA 60:11

En in vers 19:

De zon zal voor u niet meer zijn tot een licht overdag en als een schijnsel zal u de maan niet verlichten, maar de HEERE zal voor u zijn tot een eeuwig licht en uw God tot uw sieraad.

JESAJA 60:19

Dit is een beschrijving van het nieuwe Jeruzalem, waarvan we zojuist hebben gezien dat het de Bruid van Christus is. De zinsneden die we zojuist hebben gelezen, worden aangehaald of overgenomen in Openbaring 21, de verzen 23 en 25 tot en met 26. Met andere woorden, wanneer we deze passage uit Jesaja lezen, klinkt het alsof die over een stad gaat, een ommuurde stad zoals Jeruzalem, met poorten waar kooplieden doorheen komen om handel te drijven en geschenken binnen te brengen. Het staat allemaal in de taal van een fysieke stad. Maar het boek Openbaring legt dit min of meer voor ons uit en past het toe op de Bruid, de vrouw van het Lam, de gemeente. We hebben dus beeldspraak van een stad, in de taal van een fysieke stad, maar het gaat in werkelijkheid over een geestelijke stad, de gemeente.

Vers 14 van dit hoofdstuk zegt:

Ook zullen, zich buigend, naar u toe komen de kinderen van hen die u onderdrukt hebben, en allen die u verworpen hebben, zullen zich neerbuigen aan uw voetzolen, en zij zullen u noemen: Stad van de HEERE, het Sion van de Heilige van Israël.

JESAJA 60:14

Wie? De Bruid van Christus, de stad die de vrouw van het Lam is. Hoe worden zij genoemd? De Stad van de Heere. Dat is wat Hebreeën zei:

Maar u bent genaderd tot de berg Sion en tot de stad van de levende God, tot het hemelse Jeruzalem en tot tienduizendtallen van engelen,

HEBREEËN 12:22

Dat is de gemeente, de algemene vergadering en gemeente van de Eerstgeborene, zegt hij. Wij worden dus de Stad van de Heere genoemd. Wij worden het Sion van de Heilige van Israël genoemd. Dit is taal die op de gemeente wordt toegepast, maar klinkt alsof het over Jeruzalem gaat. Dat is niet zo.

In hetzelfde hoofdstuk, in vers 18, staat:

Er zal niet meer gehoord worden van geweld in uw land, van verwoesting of rampen binnen uw grenzen, maar uw muren zult u noemen Heil, en uw poorten Lof.

JESAJA 60:18

Let op, we hebben het niet over echte muren en poorten. Behoud is geen echte muur. Lofprijzing is geen echte poort. Er wordt gezegd dat dit een geestelijke stad is. Zij wordt beschermd door geestelijke verdedigingswerken, namelijk Behoud. Je gaat haar geestelijk binnen door Lofprijzing. Zoals in Psalm 100 staat:

Ga Zijn poorten binnen met een lofoffer, Zijn voorhoven met een lofzang; loof Hem, prijs Zijn Naam.

PSALMEN 100:4

Je nadert tot God door lofprijzing. De muren, de poorten, alles aan de stad is in feite geestelijk. Het wordt beschreven in de taal van een fysieke stad en in het Nieuwe Testament uiteraard toegepast op ons, de gemeente.

15

Christus als hoeksteen van Sion

Als je naar Jesaja 28, vers 16 kijkt, staat daar:

daarom, zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik leg in Sion een steen ten grondslag, een beproefde steen, een kostbare hoeksteen, die vast gegrondvest is. Wie gelooft, zal zich niet weg haasten.

JESAJA 28:16

Dat zou in de tijd van Jesaja over de stad Jeruzalem gaan.

Sion wordt dus op dit fundament gebouwd.

Dit gaat over Sion als een instelling die op een bepaalde steen is gebouwd, een uitverkoren hoeksteen. Zoals je heel goed weet als je het Nieuwe Testament hebt gelezen, is die steen Christus. Dit specifieke vers wordt op veel plaatsen in het Nieuwe Testament aangehaald of wordt er nadrukkelijk op gezinspeeld: 1 Petrus 2:6, Romeinen 9:33 en Romeinen 10:11. Dit zijn allemaal plaatsen in het Nieuwe Testament die dit vers aanhalen en het op Christus als de steen toepassen. Maar het vers spreekt niet alleen over Christus als de steen. Er is een stad op die steen gebouwd. Er is een Sion dat die steen als zijn fundament bezit. God heeft deze hoeksteen als fundament in Sion gelegd.

Toen Jezus tegen de Joden sprak, zei Hij:

Hebben jullie dat niet in jullie wet gelezen?

En Hij citeert Psalm 118, meen ik, waar staat:

De steen die de bouwers verworpen hadden, is tot een hoeksteen geworden.

PSALMEN 118:22

16

De gemeente gebouwd op Christus

Ik ben er vrij zeker van dat Hij daar Psalm 118 citeert. Maar in het beeld dat Hij gebruikt, zijn de bouwers de leiders van Israël. God heeft in een steen voorzien die de grondsteen moest zijn, en zij verwierpen die. De bouwers verwierpen die steen, maar God niet. Hij maakte die tot hoeksteen van een nieuw gebouw.

De steen paste niet in de bouwtekening waarmee de bouwers werkten. Jezus paste niet bij hun idee van wat een Messias hoorde te zijn. God stuurt hun het fundament, de beproefde steen, de kostbare hoeksteen waarop Sion gebouwd moet worden. De leiders van Sion verwerpen Hem, maar tevergeefs. Toch is Hij de hoofdsteen en de voornaamste hoeksteen geworden. God bouwde Sion hoe dan ook, zonder die bouwers. Zij verwierpen Hem. Hij ging eenvoudigweg aan hen voorbij en bouwde Sion

toch, maar niet door hen. Het is een nieuw Sion. Het is op Jezus gebouwd. Van de gemeente wordt gezegd dat zij op Christus als fundament is gebouwd. Je kent waarschijnlijk Paulus' uitspraak daarover in 1 Korinthe 3, waar hij spreekt over het bouwen van de gemeente, over het stichten van de gemeente in Korinthe. In vers 11, 1 Korinthe 3:11, zegt Paulus:

Want niemand kan een ander fundament leggen dan wat gelegd is, dat is Jezus Christus.

1 KORINTHE 3:11

Waarvan is Hij het fundament? Van Sion, van Jeruzalem. Hij is de grondsteen die God gaf. De gemeente is het Sion dat op Hem gebouwd is.

In Efeze, hoofdstuk 2, zinspeelt Paulus opnieuw op hetzelfde idee. In vers 20 zegt hij dat wij christenen gebouwd zijn op het fundament van de apostelen en profeten, die natuurlijk door Christus waren aangesteld. Hij ligt in het fundament zelfs nog onder hen:

gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus Zelf de hoeksteen is,

EFEZE 2:20

Die voornaamste hoeksteen is natuurlijk een toespeling op wat we hier in Jesaja 28:16 en ook in Psalm 118 lezen. Het punt is dat Paulus de gemeente ziet als gebouwd op Christus, en dat hij deze passages uit Jesaja gebruikt om zijn punt duidelijk te maken. Petrus doet dat ook. Daarom moeten we concluderen dat, als de schrijvers van het Nieuwe Testament gelijk hebben, Jesaja met Sion, ten minste op sommige plaatsen, of met Jeruzalem, niet het fysieke Jeruzalem bedoelt. Hij spreekt over de gemeente.

17

Letterlijk en geestelijk Jeruzalem onderscheiden

Waarom blijf ik hier zo op hameren? Je zou kunnen zeggen: „Dat is eenvoudig. Laten we verdergaan met het volgende punt.” Misschien sta ik hier voor sommige toehoorders langer bij stil dan nodig is. Maar je moet beseffen dat ik uit een achtergrond in de bedelingenleer kom, en dat geldt ook voor de meeste evangelische christenen die ik hoor en tegenkom. Zeker niet voor allemaal, maar misschien wel voor te veel. Als aanhanger van de bedelingenleer leerde ik dat christelijke geleerden het 1.800 jaar lang op één punt verkeerd hadden gehad, totdat het jaar 1830 aanbrak. Christelijke leraren hadden het op één punt echt mis gehad: zij dachten dat Sion en Jeruzalem de gemeente waren. De bedelingenleer kwam in 1830 op en zei: „Nee, nee, nee, nee, nee. We moeten de dingen letterlijk nemen. Je verdraait de Schrift als je de dingen niet letterlijk neemt.” Wanneer je dus Sion en Jeruzalem ziet, moet het om het fysieke Sion en het fysieke Jeruzalem gaan. Uit die overtuiging ontstond binnen de bedelingenleer het idee dat deze profetieën in de laatste dagen vervuld zullen worden in het geografische Israël, in het fysieke Jeruzalem, op de berg Sion.

Met andere woorden, wanneer zij Sion en Jeruzalem zien, zeggen ze: „Dat moet de letterlijke berg Sion zijn.” Als je natuurlijk vraagt waarom, weten ze geen antwoord, want er is werkelijk geen reden die zo'n benadering zou rechtvaardigen. Ik denk dat ze waarschijnlijk gewoon zouden zeggen: „Het is intuïtief. God bedoelt wat Hij zegt. Als Hij zegt dat het Jeruzalem is, bedoelt Hij Jeruzalem.” Maar dan onderken je niet de vele manieren waarop de profeten symbolische en vergeestelijkte taal gebruiken. Met zulke oogkleppen op zul je jezelf behoorlijk in de problemen brengen. Je zult denken dat Jezus letterlijk een herder zal zijn in plaats van een timmerman. Je zult denken dat Hij letterlijk een lam zal zijn. Je zult denken dat Hij letterlijk een scheut zal zijn die uit droge grond opschiet, een twijgje. Je zult denken dat Hij een tak aan een boom zal zijn. Je zult denken dat Hij een steen zal zijn. Als je de taal niet symbolisch opvat wanneer die symbolisch moet worden opgevat, zul je allerlei fouten maken. Daaronder valt ook dat je niet begrijpt wanneer Sion en Jeruzalem de gemeente betekenen.

Je zou kunnen zeggen: „Hoe kunnen we dat in vredesnaam weten? Soms lijkt het om het fysieke te gaan, en soms zeg je dat het de gemeente betekent.” De sleutel is niet al te moeilijk. Wanneer het over de messiaanse tijd gaat, is het de gemeente. Wanneer het over de tijd van Jesaja of over oudtestamentische tijden gaat, is dat waarschijnlijk niet zo. Misschien is daar één uitzondering op, en dat is wanneer de passage over de gemeente gaat, maar ook over de vernietiging van de oude orde. Er zijn passages waarin deze twee thema's elkaar overlappen.

Zacharia 14 is daar een heel goed voorbeeld van. Jeruzalem wordt in Zacharia 14 verscheidene keren genoemd. De passage gaat over de overgang: de ondergang van de oude orde en de instelling van de nieuwe orde. Vroeg in het hoofdstuk betekent Jeruzalem duidelijk het fysieke Jeruzalem. Er wordt gesproken over de legers die komen en Jeruzalem verwoesten, de vrouwen verkrachten, de stad platbranden, enzovoort. Maar later is Jeruzalem helemaal gezegend en goed. In deze context is het naar mijn inzicht zo dat het Jeruzalem dat later in het hoofdstuk voorkomt, de gemeente is, zoals zo vaak in het Oude Testament. Dat zal ik bij een andere gelegenheid moeten onderbouwen, want we zijn nu niet in Zacharia. Als dat wel zo was, zouden we minstens één hele bijeenkomst alleen aan dat hoofdstuk moeten besteden. Hoofdstuk 14 is het moeilijkste hoofdstuk van Zacharia, zoals bijna iedereen erkent.

Dit is mijn mening, en die heb ik niet zomaar bedacht. Ze komt voort uit het feit dat ik Zacharia twintig keer heb onderwezen en het vijftig keer heb bestudeerd. Dat betekent niet dat ik gelijk heb. Het betekent alleen dat ik niet tot een overhaast oordeel ben gekomen. Mijn weloverwogen mening is dat Jeruzalem vroeg in Zacharia 14 verwijst naar Jeruzalem dat in het jaar 70 na Christus verwoest zou worden, terwijl Jeruzalem later in het hoofdstuk de gemeente is. Hoewel mijn oordeel daarover een zekere mate van subjectiviteit bevat, komt het niet uit de lucht vallen. Het komt door de tendens die we in het algemeen bij de profeten zien: zij spreken over Jeruzalem in het nieuwe tijdperk als de gemeente en gebruiken dezelfde woorden als wanneer er over het oude Jeruzalem wordt gesproken: Sion, Jeruzalem, Israël. Onder het oude verbond is het fysiek. Onder het nieuwe verbond is het geestelijk. Daar komt het volgens mij werkelijk op neer.

18

Het herstel en de verlossing van Sion

In het Oude Testament, in Jesaja, wordt gesproken over het herstel van Sion. Volgens mij verwijst dat naar de gemeente. In Jesaja 52:1-3 staat:

Ontwaak, ontwaak, bekleed u met uw kracht, Sion, trek uw mooiste kleren aan, Jeruzalem, heilige stad! Want voortaan zal in u geen onbesnedene of onreine meer komen. Schud het stof van u af, sta op, zet u neer, Jeruzalem, maak de ketenen om uw hals los, gevangene, dochter van Sion! Want zo zegt de HEERE: Voor niets bent u verkocht, u zult ook zonder geld worden verlost.

JESAJA 52:1-3

Dit is een situatie die ik eerder heb genoemd. Je hebt hier een passage die gericht lijkt te zijn tot de ballingen in Babylon en over hun vrijlating lijkt te gaan. Babylon zelf wordt niet genoemd, maar de gevangen dochter van Sion wel. Dat is Juda in gevangenschap. En Hij zegt:

Sta op, schud het stof van je af en bevrijd jezelf.

Voor een bepaalde generatie lezers zou dit over de ballingen in Babylon lijken te gaan, die de opdracht kregen zichzelf te bevrijden en naar Jeruzalem terug te keren.

Maar zoals ik heb gezegd, wordt het motief van de terugkeer van de ballingen uit Babylon bij de profeten vaak vermengd met dat van het behoud dat in Christus is. Daarom heeft het een soort typologische betekenis. De terugkeer van de ballingen uit Babylon beeldt typologisch het behoud uit dat wij hebben. Daarom lijkt de redding van het fysieke Sion uit de Babylonische ballingschap op het behoud van het geestelijke Sion.

Die uitspraak, vooral aan het einde van vers 3, lijkt Petrus in gedachten te hebben. In 1 Petrus 1:18–19 staat:

in de wetenschap dat u niet met vergankelijke dingen, zilver of goud, vrijgekocht bent van uw zinloze levenswandel, die u door de vaders overgeleverd is, maar met het kostbaar bloed van Christus, als van een smetteloos en onbevlekt Lam.

1 PETRUS 1:18-19

Zie je: gekocht zonder geld, verlost zonder geld. Petrus benadrukt dat het niet geld is dat ons heeft verlost. Het is het bloed van Christus. Volgens mij wordt in deze voorzegging dus niet alleen verwezen naar de terugkeer van de ballingen uit Babylon, maar ook naar de verlossing in Christus en de vorming van het nieuwe Sion, dat door Hem wordt verlost.

In hetzelfde hoofdstuk, in vers 7 tot en met 9, staat:

Hoe lieflijk zijn op de bergen de voeten van hem die het goede boodschap, die vrede laat horen, die een goede boodschap brengt van het goede, die heil laat horen, die tegen Sion zegt: Uw God is Koning. Een stem, uw wachters verheffen hun stem, tezamen juichen zij, want zij zullen het zien, oog in oog, als de HEERE terugkeert naar Sion. Breek uit in gejubel, juich tezamen, puinhopen van Jeruzalem, want de HEERE heeft Zijn volk getroost, Hij heeft Jeruzalem verlost.

JESAJA 52:7-9

Ook nu hoeven we ons niet af te vragen waar dit over gaat, want vers 7 wordt in het Nieuwe Testament aangehaald. Paulus haalt het aan in Romeinen 10:15 en past het toe op het evangelie dat in zijn eigen tijd, en in die van ons, werd uitgedragen. Met andere woorden, het huidige tijdperk, waarin het evangelie zich over de wereld verspreidt, wordt aangeduid door degene die het goede nieuws brengt: de prachtige voeten van

hem die de bergen en de aarde doorkruist om goed nieuws te brengen. Wat is dat prachtig. Je kunt zien dat dit op het huidige tijdperk van toepassing is. De schrijvers van het Nieuwe Testament dachten dat in elk geval, en ik sluit me bij hen aan.

Maar in de context staat dat God Jeruzalem heeft verlost. Toen Kores de mensen uit Babylon liet terugkeren, werd Jeruzalem herbouwd. In zekere zin verloste hij de gevangenen uit de slavernij in Babylon en herstelde hij Jeruzalem. Maar dit gaat over iets wat verder reikt dan dat. Dit gaat over goed nieuws dat aan de volken wordt verkondigd, en het goede nieuws is de verlossing van Jeruzalem. God heeft het volk verlost dat nu het nieuwe Jeruzalem is. De gemeente is dus in beeld.

19

De verheven berg van de HEERE

Misschien is de belangrijkste passage in deze lijn waar we naar moeten kijken wel Jesaja hoofdstuk 2, een van de bekendste passages over de messiaanse tijd. Het is kort maar compact, net als sommigen van ons. In Jesaja 2:2-4 staat:

Het zal in het laatste der dagen geschieden dat de berg van het huis van de HEERE vast zal staan als de hoogste van de bergen, en dat hij verheven zal worden boven de heuvels, en dat alle heidenvolken ernaartoe zullen stromen. Vele volken zullen gaan en zeggen: Kom, laten wij opgaan naar de berg van de HEERE, naar het huis van de God van Jakob; dan zal Hij ons onderwijzen aangaande Zijn wegen, en zullen wij Zijn paden bewandelen. Want uit Sion zal de wet uitgaan, en het woord van de HEERE uit Jeruzalem. Hij zal oordelen tussen de heidenvolken en veel volken vonnissen. En zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen. Oorlog voeren zullen zij niet meer leren.

JESAJA 2:2-4

De berg van het huis van de HEERE zou natuurlijk Sion zijn. Die wordt voorgesteld als de hoogste van alle bergen. Dat klinkt niet letterlijk. Naar die berg Sion zullen de volken stromen.

Dit is een bekende passage over de messiaanse tijd. Het is de eerste die in het boek Jesaja voorkomt. Het is de eerste van vele. Ik heb gezegd dat deze passages van toepassing zijn op het huidige tijdperk van de gemeente. De alternatieve opvatting is dat dit een verschijnsel beschrijft dat zich zal voordoen in een nieuw duizendjarig rijk nadat Jezus terugkomt. Als we dit ook maar enigszins letterlijk nemen, zouden we duidelijk moeten zeggen: „Dit is nog niet gebeurd.” De volken smeden hun zwaarden

niet om tot ploegscharen en hun speren niet tot snoeimessen. Sterker nog, volken hebben tegenwoordig niet eens meer zwaarden en speren om tot zulke dingen om te smeden. De taal is duidelijk niet letterlijk. Maar er staat wel dat de volken de oorlog niet meer zullen leren. Dat kan niet letterlijk waar zijn, want wanneer het boek Openbaring over het duizendjarig rijk spreekt, komen de volken aan het einde van het duizendjarig rijk opnieuw om oorlog te voeren. Ze omsingelen de geliefde stad. Als dit de regering tijdens het duizendjarig rijk beschrijft, hoe kan er dan staan dat zij de oorlog niet meer zullen leren, terwijl de enige beschrijving van het duizendjarig rijk in de Bijbel, Openbaring 20, zegt dat zij dat aan het einde van die periode wel zullen doen?

Waar gaat dit dan over? Zoals ik heb gezegd, geloof ik dat het over de gemeente gaat. Laat me dat onderbouwen. Het belangrijkste argument is dat deze passage nooit in het Nieuwe Testament wordt aangehaald. Ze behoort echter tot een genre dat vaak in het Oude Testament voorkomt. Vergelijkbare passages worden in het Nieuwe Testament met een bijna saaie consequentheid aangehaald. De manier waarop de schrijvers van het Nieuwe Testament zulke passages toepassen, is nooit verrassend. Ze hebben deze passage niet gebruikt, maar ze hebben bijna alle andere gebruikt, of in ieder geval de meeste andere, en ze passen die toe op het tijdperk van de gemeente. We hebben dus reden om te geloven dat ze deze passage, als ze die hadden aangehaald, op dezelfde manier zouden hebben toegepast.

20

Christus' gezag boven alle regeringen

Hoe zou dit op de gemeente van toepassing kunnen zijn? Zeker niet letterlijk. Het spreekt over volken die als een rivier stroomopwaarts vloeien, een heuvel op naar een berg die boven op alle andere bergen is gezet. Een berg is een kenmerkend Bijbels beeld voor een regering of een koninkrijk. Er wordt vaak naar koninkrijken verwezen als bergen. Dat de berg van het huis van de Heere verheven zal worden en boven op alle andere bergen zal staan, zou betekenen dat Gods regering boven alle andere regeringen staat, dat wil zeggen, meer gezag heeft.

Toen Jezus uit de dood opstond, zei Hij:

En Jezus kwam naar hen toe, sprak met hen en zei: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.

MATTHEÛS 28:18

Dit is dus inderdaad zo. Gods regering onder Christus staat boven alle andere regeringen. Alle gezag in de hemel en op aarde staat nu onder Zijn heerschappij, niet pas later. Jezus zei niet: „Dat zal zo zijn wanneer Ik terugkom.” Hij zei:

En Jezus kwam naar hen toe, sprak met hen en zei: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopend in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb, in acht te nemen.

MATTHEÛS 28:18-19

Wat betekent dat? Ga en leer hun alles in acht te nemen wat Ik je geboden heb. Is dat niet wat we hier lezen? De volken komen om te leren wat God geboden heeft en om in Zijn wegen te wandelen. Heidenen uit alle volken komen de gemeente binnen, het lichaam van Christus binnen, het Koninkrijk van God binnen, naar de berg Sion, naar het huis van God. Dit is de berg van het huis van de Heere.

21

De gemeente als Gods huis en tempel

In het Nieuwe Testament is „het huis van God” een veelvoorkomende uitdrukking. In ieder geval na het kruis wordt die nooit op iets anders toegepast dan op de gemeente. In Hebrreeën 3:6, als ik me niet vergis, zegt de schrijver dat Christus over Zijn eigen huis gaat en dat wij Zijn huis zijn. Wij, de gemeente, zijn Zijn huis. In 1 Timotheüs 3:15, ik denk dat het vers 15 is, noemt Paulus het huis van God uitdrukkelijk de gemeente van de levende God.

Het huis van God is de gemeente.

Petrus zei over ons dat wij als levende stenen worden opgebouwd tot een geestelijk huis, in 1 Petrus 2:5 en elders:

dan wordt u ook zelf, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterschap, om geestelijke offers te brengen, die God welgevallig zijn door Jezus Christus.

1 PETRUS 2:5

Er zijn talloze plaatsen. Zojuist zagen we Efeze 2:20, waar Paulus zegt:

gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus Zelf de hoeksteen is,

EFEZE 2:20

Hij zegt vervolgens:

en op Wie het hele gebouw, goed samengevoegd, verrijst tot een heilige tempel in de Heere; op Wie ook u mede gebouwd wordt tot een woning van God, in de Geest.

EFEZE 2:21-22

Met andere woorden, wij zijn een tempel. Wij zijn de levende stenen die daarin worden opgebouwd. Wij zijn het huis van God. In het Nieuwe Testament wordt die term na het kruis nooit op iets anders dan de gemeente toegepast.

Dit gaat dus over het tijdperk van het nieuwe verbond. Het huis van de HEERE zijn wij, opgebouwd uit levende stenen. We worden gezien als een gemeenschap die God aanbidt, als een tempel, maar ook als een berg, een regering, een koninkrijk. Vanuit beide gezichtspunten is de gemeente een koninkrijk en een gemeenschap die God aanbidt: een berg en een huis van aanbidding. Alle volken stromen hiernaartoe en komen hierin.

Er staat niet dat werkelijk ieder mens zal binnenkomen. Het betekent eenvoudigweg dat heidenen uit de hele wereld binnenkomen. Dit gebeurt al tweeduizend jaar. Heidenen uit ieder volk zijn het Koninkrijk van God binnengekomen, dat wat wij het lichaam van Christus, de gemeente, noemen. Er staat:

Vele volken zullen gaan en zeggen: Kom, laten wij opgaan naar de berg van de HEERE, naar het huis van de God van Jakob; dan zal Hij ons onderwijzen aangaande Zijn wegen, en zullen wij Zijn paden bewandelen. Want uit Sion zal de wet uitgaan, en het woord van de HEERE uit Jeruzalem. Hij zal oordelen tussen de heidenvolken en veel volken vonnissen. En zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen. Oorlog voeren zullen zij niet meer leren.

JESAJA 2:3-4

Dat is precies wat er verondersteld wordt te gebeuren. De gemeente hoort een onderwijsinstelling te zijn. Zij is daar natuurlijk van afgeweken, misschien met het oog op gemeentegroei of om andere redenen. Maar de ware gemeente is altijd de plaats geweest waar discipelen worden gemaakt, al is die plaats soms moeilijk te vinden. Ze worden tot discipelen gemaakt door hun te leren alles in acht te nemen wat Jezus Christus heeft geboden. Degenen die geleerd worden God te gehoorzamen en die Zijn wegen leren, bevinden zich op deze berg Sion. Zij zijn de ware gemeente, de ware discipelen van Jezus. Dit gebeurt. Maar hoe zit het dan hiermee?

22

Van oorlogswapens naar landbouwwerktuigen

Als dit op nationale schaal gebeurt en universeel, absoluut en allesomvattend is, dan hebben we dit beslist nog niet zien gebeuren. Maar dat staat er niet. Er staat dat dezelfde volken die binnenstromen en Zijn wegen leren, niet meer tegen elkaar

strijden. Ze nemen oorlogswerktuigen, speren en zwaarden, en smeden die om tot werktuigen voor de landbouw, voor het bewerken van het land.

Toen het Koninkrijk van God in het Oude Testament Israël was, werd het net als andere koninkrijken door oorlogvoering verdedigd. Het Koninkrijk van God wordt nu niet door dat soort oorlogvoering uitgebreid. Het wordt uitgebreid door zaad te zaaien, door het land te bewerken.

Een zaaier ging eropuit om te zaaien.

Wat zaaide hij? Hij zaaide het Woord van God, het Woord van het Koninkrijk, en het groeide. Veel gelijkenissen beschrijven het Koninkrijk van God als een akker.

Paulus beschreef de gemeente van Korinthe toen hij in 1 Korinthe 3:9 tegen hen sprak. Hij zei:

Want Gods medearbeiders zijn wíj. Gods akker en Gods bouwwerk bent ú.

1 KORINTHE 3:9

Dat zijn twee beelden die we in deze lezing al zijn tegengekomen. De gemeente is Gods akker. Wij zetten onze opvatting niet langer met het scherp van het zwaard door tegenover mensen met wie we het oneens zijn, vooral niet tegenover mensen uit andere volken die samen met ons het Koninkrijk zijn binnengekomen. We strijden niet meer tegen hen.

Er zijn Israëlische christenen en Arabische christenen die elkaar haatten, maar wanneer ze met Christus verbonden raken, krijgen ze elkaar lief. Duitsers en Joden, Japanners en Koreanen: mensen die vroeger vijandig tegenover elkaar stonden en die vijandigheid misschien nog steeds zouden koesteren als ze niet in Christus waren gekomen, leggen hun vijandigheid af wanneer ze in Christus komen. Ze ruilen hun oorlogvoering tegen elkaar in voor werktuigen waarmee ze elkaar helpen groeien. Het is bewerken, niet bevechten.

Dit geldt voor degenen die in het Koninkrijk zijn, niet voor iedereen over de hele wereld. Helaas is nog niet iedereen het Koninkrijk binnengekomen.

Postmillennialisten geloven dat iedereen dat op een dag zal doen. Ik denk dat nog moet blijken of dat zo is. Ik ben er niet van overtuigd dat het zal gebeuren. Het zou prachtig zijn als het gebeurt. Dan zou dit universeel zijn. Maar er wordt niet noodzakelijkerwijs taal gebruikt die vereist dat het universeel is. Het betekent eenvoudigweg dat alle heidense volken deze stroom van mensen naar het Koninkrijk van God zullen voortbrengen. Degenen die daar tot discipelen worden gemaakt, degenen die geleerd worden Zijn wegen te volgen, strijden niet meer. Ze leggen hun agressie en vijandigheid af en helpen elkaar groeien. Ze leren niet meer oorlog te voeren. Degenen die niet naar Sion komen, voeren daarbuiten nog steeds oorlog, maar degenen die binnen zijn, doen dat niet.

23

Het Koninkrijk wordt niet met geweld verdedigd

Sommigen zouden kunnen zeggen: 'Ben je niet een beetje naïef, Steve? Heeft de kerk geen oorlog gevoerd tegen de volken? Heeft de katholieke kerk niet de inquisitie gehouden en kruistochten ondernomen? Was er in Europa geen Dertigjarige Oorlog tussen protestanten en katholieken? En hoe zit het met Noord-Ierland? Hoe kun je zeggen dat christenen geen oorlog voeren?'

Ik blijf bij wat de Bijbel zegt. Christenen doen dat niet. De Bijbel zegt dat als je naar de berg Sion komt en Zijn wegen leert, je je wapens wegdoet. Je trekt er niet opuit om oorlog te voeren.

Ik zeg niet dat christenen helemaal niets met het leger te maken kunnen hebben. Daarover bestaan verschillende meningen. Er zijn christenen die in het leger zijn gegaan en betrokken zijn bij de verdediging van hun land, maar op die manier verspreiden zij het Evangelie niet. Ik zeg niet of het goed of verkeerd is dat zij dat doen. Christenen hebben over die specifieke kwestie beslist verschillende opvattingen, en ik laat dat over aan ieders geweten.

Maar ik zou zeggen dat dit niet in tegenspraak is met deze passage. Mensen die de grenzen van hun land verdedigen tegen indringers, doen niet hetzelfde als de berg Sion verdedigen. Amerika is Sion niet. Engeland is Sion niet. Israël in het Midden-Oosten is Sion niet. De gemeente is Sion, en christenen bevorderen de zaak van de gemeente niet en verdedigen haar niet met fysiek geweld tegen agressie. Zij die dat wel hebben gedaan, zijn afgeweken van wat Christus hun heeft geleerd te doen.

Hoewel de institutionele kerk dus vaak betrokken is geweest bij godsdienstoorlogen, zijn er in het Koninkrijk van God geen godsdienstoorlogen. Elke organisatie die zich in een godsdienstoorlog mengt, bevindt zich niet in het Koninkrijk van God. Want degenen die zich in het Koninkrijk bevinden, leren dat niet meer te doen, omdat zij de wegen van Christus leren.

Dat is wat hier wordt voorzegd. Dit Sion, dit Jeruzalem, is het Lichaam van Christus. Dat wordt hier en elders in zulke passages afgebeeld, zoals we zullen zien wanneer we later het boek verder doornemen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Jesaja 11:14-16
- Jesaja 19:23
- Jesaja 19:24-25
- Jesaja 40:3
- Romeinen 11:17
- Exodus 12:38
- Exodus 19:5-6
- Hebreëën 8:13
- Romeinen 2:28-29
- Hebreëën 12:18-24
- Hebreëën 12:22-23
- Galaten 4:25
- Galaten 4:26

- Openbaring 21:1-2
- Openbaring 21:9-10
- 1 Petrus 2:9
- 1 Petrus 2:10
- Jesaja 60:11
- Jesaja 60:19
- Jesaja 60:14
- Hebreëën 12:22
- Jesaja 60:18
- Psalmen 100:4
- Jesaja 28:16
- Psalmen 118:22
- 1 Korinthe 3:11
- Efeze 2:20
- Jesaja 52:1-3
- 1 Petrus 1:18-19
- Jesaja 52:7-9
- Jesaja 2:2-4
- Mattheüs 28:18
- Mattheüs 28:18-19
- 1 Petrus 2:5
- Efeze 2:21-22
- Jesaja 2:3-4
- 1 Korinthe 3:9

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.